

» ראשיאמנות "ימים אפלים" »

"ימים אפלים" חזרה לדף הבית RSS-הרשמה ל

תערוכה קבוצתית בגלריה האוניברסיטאית בת"א מאת חנה קורפל

"תומר ספיר פרט מתוך היצירה "הביקור"

דצמבר 29 09:30 2014

מאת חנה קורפל	הדפסה שיתוף עם חברים
תגובה אחת	

תערוכה קבוצתית חדשה ושמה "ימים אפלים" נפתחה לאחרונה בגלריה האוניברסיטאית לאמנות על שם גניה שרייבר באוניברסיטת תל אביב. בתערוכה עבודות רישום, ציור, פיסול, קולאז' ומיצב של שבעה אמנים: מירוסלב בלקה, ג'ני ברוקמן, נועה גיניגר, רוני חפץ, ריאן טרקרטין, מיכל נאמן ותומר ספיר.

בבסיסה של התערוכה ניסיון לנהל דיאלוג עם הרעיונות שמעלה בכתביה החוקרת החשובה חנה ארנדט (1906–1975). ארנדט, פילוסופית ילידת גרמניה, עברה לפריז עם עליית הנאצים לשלטון ב-1933, ועם נפילת צרפת ב-1940 הצליחה להימלט לאמריקה והשתקעה בניו יורק, שם לימדה וכתבה עד אחרית ימיה. ארנדט, שנחשבת לתיאורטיקנית פוליטית בולטת במאה ה-20, ניתחה במשנתה את טבע הפוליטיקה והחברה בעידן המודרני לאור אירועי מפתח שהתחוללו בעולם המודרני – עולם של תגליות גיאוגרפיות ומדעיות גדולות ומסעות לחלל מצד אחד, ועולם של מהפכות, מלחמות, שואה, מחנות מוות ורצח עמים, משטרים טוטליטאריים אכזריים והפצצות גרעיניות מצד שני. עבודותיה החשובות ביותר כוללות את "מקורות הטוטליטאריזם" (1951), "המצב האנושי" (1958) ו"על המהפכה" (1963) והן מכילות התייחסויות היסטוריות חשובות

פוסטים אחרונים באמנות

"ימים אפלים"

(מאת חנה קורפל (תגובה אחת 29/12/14, 9:30) תערוכה קבוצתית בגלריה האוניברסיטאית בת"א

נשרים הפוכים

(מאת חנה קורפל (אין תגובות 05/11/14, 16:04) תערוכתו של גאורג בזליץ במינכן

פרחים, חיות, עצים וערבסקות

(מאת חנה קורפל (4 תגובות 23/09/14, 15:34) רוח צד", תערוכתה של מאשה זוסמן"

דימויי תנועה, התהוות והשתנות אין-סופיים

(מאת חנה קורפל (6 תגובות 09/09/14, 22:30) רוחות" – תערוכתו החדשה של אלכס קרמר"

כשפולוק פגש את אפל

(מאת חנה קורפל (אין תגובות 11/08/14, 15:11) מאוסף גוגנהיים בניו יורק עד מוזיאון קובר"א באמסטרדם

אמנית פורצת דרך

(מאת חנה קורפל (2 תגובות 12/07/14, 18:03) ארבע שנים לפטירתה של לואיז בורלואה

"לחשוף את השדים"

(מאת חנה קורפל (2 תגובות 05/07/14, 1:35) הרולד רובין בבית האמנים ע"ש יוסף זריצקי בת"א

לתפוס את רגע הקסם בין החיים בזבל לבין האמנות

(מאת חנה קורפל (אין תגובות 22/06/14, 13:00) ויק מוניס: תמונות מכל דבר" במוזיאון תל אביב לאמנות"

רוקם התחרה

(מאת חנה קורפל (2 תגובות 14/05/14, 14:22) סימטריה" של יהודה פורבוכראי בגלריה חזי כהן בתל אביב"

שיר הלל לצבע

(מאת חנה קורפל (תגובה אחת 02/05/14, 19:55) תערוכתו של גיא ינאי בגלריה אלון שגב

כביש מס' 4 פינת דרך מס' 531

(מאת חנה קורפל (תגובה אחת 14/04/14, 11:44) נקודת מפגש בין ליליאן קלאפיש לשרון פוליאקין בגלריה גורדון

האדם, הטבע ומה שביניהם

(מאת חנה קורפל (2 תגובות 19/03/14, 9:06) תערוכתו של ניר מצליח "אור בא והלך", גלריה זיסמן תל-אביב

יפוי, עונג, שפע, טקסטייל

פתרונות

כוללים:

- תמיכה מקוונת
- תכנון וייעוץ
- הטמעת יישומי תוכנה
- ומכירת ציוד

לפרטים לחצו כאן

לתופעות ולהתרחשויות מהתקופות העתיקות של יוון ורומי וכלה במאה ה-20.

לכאורה, במבט ראשון אין קשר בין האמנים ועבודותיהם. אולם כפי שכותב אבי לובין, אוצר התערוכה, הציר המרכזי המקשר בין עבודות האמנים הללו מתמקד בניסיון של האמנים ליצור דיאלוג כלשהו עם כתיבתה של ארנדט. ארנדט חיה בתקופה סוערת ועמוסה באירועים היסטוריים קטסטרופליים ומזויעים, ימים אפלים לאנושות כולה וליחיד שבתוכה. עם זאת השכיחה לראות ולזהות, למרות הכול, רגעים מהותיים, מכריעים, של הזדמנויות חדשות למין האנושי, סוג של תקווה לימים אפלים פחות שיכילו אירועים חיוביים מכוננים.

אל תוך האמביוולנטיות הזו של התנדדות בין מצבים אנושיים קיצוניים, בין אבדון לקדמה, בין כליה והזדמנות חדשה, תוך מפגשים בין תקופות זמן שונות משובשות וקטועות, מתנהלת לה תערוכה זו כשהיא מנסה לגשר וליצור דו שיח בין יצירות האמנות המוצגות לבין רעיונותיה של ארנדט. קצרה יריעה זו מלכתוב על כל יצירות האמנים, שרובן ככולן מעניינות, ולכן אסתפק בשתי עבודות, האחת של מירוסלב בלקה, אמן פולני יליד 1958, והשנייה של תומר ספיר, אמן ישראלי יליד 1977.

אחת מעבודותיו של בלקה בתערוכה היא מבנה ארכיטקטוני העונה לשם המזרז 255x200x91. שם זה מייצג את מידות המבנה הנדסי שיצר בלקה, אבל גם את מידות גופו, ולדברי אוצר התערוכה לובין מטרתו לשמש מקום מקלט לגופו גדול הממדים של האמן. המבנה מורכב מקונסטרוקציה של פלדה בעלת ארבע רגליים ומעליה גג מעץ, והוא פתוח מכל צדדיו. בתקרתו של המבנה ממוקמת מנורת חשמל הדולקת כל העת, והיא מחוברת באמצעות חוט חשמל ארוך לתקרת חלל הגלריה. השאלות המיידיות המתבקשות הן מדוע יש צורך בתאורת החשמל המלאכותית במבנה הפתוח מכל ארבעת צדדיו ומלא אור? וכן, כיצד יכול המבנה לשמש כמקום מקלט אם אין הוא סגור?

לא אחת בלקה עוסק בעבודותיו במידות הקשורות למידות גופו הלא שגרתיות וכן בביוגרפיה האישית שלו. באמצעות חקירת זיכרונותיו האישיים והקולקטיביים, כאלה הקשורים בהיסטוריה האישית שלו ובהיסטוריה של פולין – מלחמת העולם השנייה, השואה, תקופת הכיבוש הנאצי בפולין ובאירופה והחינוך הקתולי הנוקשה שקיבל – בוחן בלקה כיצד מתורגמות טראומות אישיות להיסטוריות קולקטיביות ולהפך. אמנם מטפורית ופיזית משמש המבנה של בלקה מעין בית אישי, מקום מפלט ומחסה אישי העשוי על פי מידות גופו, אולם בד בבד זהו גם מונומנט של הנצחה, אנדרטה, שכן הוא מחווה לעיסוק המסורתי של משפחתו בפולחן המוות וההנצחה. זוהי מחווה לאביו שהיה חרט מצבות ומחווה לסבו שהיה סתת מונומנטים.

החומרים שבהם בלקה משתמש שכיחים ומקובלים בפיסול העכשווי. אולם כפי שמציין לובין, קורות העץ של תקרת המבנה היוו חלק מרצפת ארמון זמויסקי בורשה, ששרד את מלחמת העולם השנייה וכיום פועלת בחלק ממנו גלריה חשובה לאמנות עכשווית. המבנה הארכיטקטוני של בלקה הוא אם כן מבנה אקלקטי. תמהיל של חדש וישן. תמהיל של חומרים מודרניים ועתיקים. תמהיל של אישי וקולקטיבי. בתהליך ניכוס הישן והקלאסי לתוך חומרים עכשוויים, בונה בלקה מבנה אמביוולנטי ואניגמטי המשמש מקלט אישי לגוף אדם אחד אבל בו זמנית הוא גם אתר הנצחה קולקטיבי. זהו מבנה שאיננו חשוך ואפל, בדומה למקלט, אלא מבנה מלא אור נגהות המשקף אמירה על המשכיות החיים ועל נצחיותם.

יצירתו של תומר ספיר "הביקור" (2009–2014) היא מיצב בשלושה חלקים בטכניקה מעורבת. העבודה מתארת גוף של יצור אדיר ממדים חתוך ומפורק לשלושה חלקים – מעין קריפטיד, שהוא יצור בלתי מוכר בתחום הזואולוגיה וככל הנראה יצור בדוי. הגוף של הקריפטיד פרגמנטאלי ודואלי: הוא מחולק לחלקים לא שווים – גדול, בינוני וקטן, וכל חלק מאופיין בשניות אמביוולנטיות – נזילות בין זכר לנקבה, בין אדם לחיה ובין חיה אמתית ליצור דמיוני. שלושת חלקי היצור האורגני מונחים על גבי שלושה מבנים ארכיטקטוניים בגובה זהה, והם נדמים לשולחנות בגדלים שונים: גדול, בינוני, קטן. כל שולחן מורכב מפלטת עץ המכוסה במראה, וזו מונחת על רגלי מתכת. הגוונים השולטים בכל פרגמנט גוף המונח על גבי המראות הם לבן מצופה בגרגרים גדולים בזהב, אולי סוג של מלח גס או חומר סינתטי כל שהוא, ורוד, אדום ושחור נוזליים, וחלקים פנימיים, המשתקפים ומתגלים כתוצאה מהצבת הפיסות על מראות. חלקים פנימיים אלה מצופים בגוונים כהים ונוזליים והם משוכפלים ומועצמים אף יותר באמצעות המראות שהם מונחים עליהן.

(מאת חנה קורפיל (תגובה אחת 20:32 11/03/14)
ארגונים בתודעה, מוזיאון ארץ ישראל

התגלות מחדש של אמנית שהודרה

(מאת חנה קורפיל (2 תגובות 10:06 26/02/14)
אילנה שפוצ'ניקוב: עקבות גוף – מוזיאון תל אביב

מפגש עם רוחו של עורב

(מאת חנה קורפיל (2 תגובות 21:56 01/02/14)
תערוכתה של מלני דניאל בגלריה שלוש

רחמים שקופים של תאי זיכרון

(מאת חנה קורפיל (2 תגובות 8:16 21/01/14)
המיצב "קפסול" של אילנה סלמה אורתר

"משהו ישן, משהו חדש, משהו מושאל, משהו כחול"

(מאת חנה קורפיל (2 תגובות 20:25 05/01/14)
אנג'לה קליין בגלריה האוניברסיטאית תל אביב

***2206**

העבודה של ספיר מסקרנת ומרשימה מאוד. על פי האוצר לובין מדובר בעבודה שראשיתה בסיפור תקשורת: גופת יצור בלתי מזוהה שנסחפה לחופי עיירת הנופש מונטק בלונג איילנד שבניו יורק, עוררה מהומה בתקשורת וכונתה עד מהרה "המפלצת ממונטק". האמן התעניין בעיקר בחשש שעורר היצור הבלתי מזוהה שעלה מן הים ובריבוי התיאוריות שנרקמו סביבו.

"הביקור" בנוי על עבודה מוקדמת של ספיר מ-2008 שעליה הוסיף האמן שכבות של צבעים, חומרים וטקסטורות. בכך מחק וביטל את הגרסה המקורית וברא גרסה חדשה של היצור, גרסה הנעה בין ידיעה תקשורתית אמיתית לבין בדיה. דפוס יצירת המיצב כרוך בתהליך של בנייה, הרס ובנייה מחדש (קונסטרוקציה/דקונסטרוקציה/רקונסטרוקציה). אנחנו, הצופים, מצויים בסיטואציה לא ברורה ותוהים כיצד להתייחס ליצירה וליצור. האם מדובר התרחשות בדיונית או מציאותית, המתארת שאריות יצור מעולמות לא מוכרים, מן ההווה, מן העבר או מן העתיד, שעלה מן הים או צנח מהשמים? האם מדובר בהתבוננות בממצאים של אסון טבע שהתרחש בנקודות זמן לא ברורות והותיר שרידי גופות או שרידי יצור עלום שהתאבדו?

"הביקור" של ספיר מיד העלה בי זיכרונות מעבודה ושמה "שלוש אוריזונטאליות" (1998), מיצב בשלושה חלקים של לואיז בורז'ואה האגדית (2010-1911), שכמובן אינה מופיעה בתערוכה. מדובר באמנית אמריקנית ממוצא צרפתי, שעזבה את צרפת ערב מלחמת העולם השנייה ועברה לניו יורק, שם בשלה לאמנית ייחודית ומשפיעה. "שלוש אוריזונטאליות" הוא פסל מסיבי המתאר שלוש גופות של נשים שרועות אופקית על שלושה שולחנות. הגופות מסודרות בדומה לפיסות הגוף האורגני של ספיר, על פי הגודל, אולם הן מונחות על גבי שולחנות בגבהים שונים. בניגוד לחומרים הקשים המרכיבים את הגופות בעבודתו של ספיר, כל שלוש הגופות של בורז'ואה בנויות מחומרים רכים: פיסות בדים מחוברות זו לזו בתפירה גסה בחוט ומחט (למשפחתה היה מפעל לאריגה, טוויה ורסטורציה ובערב ימיה סגרה מעגל והחלה ליצור פסלים רכים).

כל שלוש הגופות חסרות חלקי גוף שונים. לגוף העליון, הגדול ביותר, אין כתפיים. הבא אחריו קטן יותר והוא חסר זרועות. הגוף השלישי הוא הקצר ביותר והוא בקושי גוף. נדמה כי הוא סוג של גדם פאלי. עם זאת הוא חוזר והופך לנשי בזכות שדיים תפוחים ובלטים שבהם הוא מצויד. בד בגוונים שונים של ורוד יוצר את הדימוי הנשי של שלוש הגופות. מדובר בבד מחוספס, גס וזול עם תפרים גסים המחברים בין הפרגמנטים התפורים. מיד מתעוררת התחושה כי מדובר באירוע של פגיעה בנשים. נשים כקורבנות של פעילות מיזוגנית כל שהיא, המלווה בהתעללות ברטאלית ואכזרית ומתרחשת בנקודות זמן שונות.

למרות הדמיון הצורני הכללי בין שתי העבודות, זו של בורז'ואה וזו של ספיר – בשתייהן גופות חתוכות ומונחות על גבי מבנים ארכיטקטוניים דמויי שולחנות בגדלים שונים – רב ההבדל ביניהן מבחינה איקונוגרפית ותוכנית. עם זאת מתקיים בשתייהן אלמנט אפל כל שהוא הכרוך בפגיעה (מכוננת או מקרית) בגוף שהוא אורגני-חייתי-בדוי או גוף אנושי-נשי-ממשי.

מאז ומתמיד הסבירה בורז'ואה את תוכן עבודותיה תוך התייחסות לביוגרפיה האישית שלה ולטראומות ילדות, שאותן הפכה לפומביות. קונפליקטים פסיכולוגיים לא פתורים שמקורם בתא המשפחתי הראשוני שלה. מערכות יחסים מורכבות של ההורים – בינם לבין עצמם ולבינה, ותחושות של פחד, כעס וכאב שהעסיקו אותה לאורך כל יצירתה. עבודה זו של בורז'ואה הוצגה בביאנלה בונציה ב-1999.

פיטר ג'וש כתב על יצירה זו כי מדובר בפיגורות נטושות והן עשויות להבהיר כיצד האמנית תיארה את עצמה באופן "אופקי" כשהיא "שואפת לנטוש הכל כדי לישון". לדעת ג'וש, הפוזיציה הלא יציבה של הגוף הנשי הממוקם מעל המבנה הסטרוקטורלי הגבוה ביותר, מזכיר את ההצהרה הראשונה של בורז'ואה בדבר המקורות ליצירתה – החשש שלה מנפילה. להימנע מלהפוך ל"נערה נופלת" הזקוקה לסיוע ולעזרה במילוי חובותיה כאם וכאישה. מתוך מצבור "הימים האפלים", שחוותה על רקע הביוגרפיה האישית שלה, השכילה בורז'ואה לזהות רגעים מהותיים מכריעים, הזדמנות חדשה לרסטורציה וחדשנות, לא מתוך כוונה ליצור מחדש את העולם הנראה לעין, אלא מתוך רצון לשחזר את המבט הפנימי, להביע בחומר תהליכים בלתי נראים של סבל, ידע וצמיחה. כל זאת תוך יצירת עבודות בעלות אופי סימבולי ותכנים העוסקים בלא-מודע, הנמהלים בתכנים קיומיים.

תערוכה מעניינת, מעוררת מחשבות ומומלצת לצפייה. ננעלת ב-17.2.15.

תגיות: תומר ספיר, מירוסלב בלקה, ימים אפלים, הגלריה האוניברסיטאית, ג'ני ברזקמן

שתף: 0, 0, 1, 0, 0

על המחבר / המחברת

חזרה למעלה
כתבות נוספות של המחבר

חנה קורפל

עורכת מדור: אומנות. תואר שני בתולדות האומנות. הציגה מיצירותיה בתערוכות יחיד וקבוצתיות בגלריות בארץ.

חזרה למעלה
כתוב תגובה

תגובה אחת

ראובן, 17 צמבר 29, 11:48

לא הייתי וכנראה לא אהיה בתערוכה הזאת

רציתי רק להגיד שהכתבות במדור האומנות הן טובות כי לא רק מתארים מה שיש בתערוכה אלא גם בסיס תיאורטי חשוב

השב לתגובה

חזרה למעלה

כתוב תגובה

הוסף תגובה:

* שדות חובה מסומנים

שם *

כותרת *

התגובה שלך

אני מתחייב לפעול על פי **תנאי השימוש** באתר *

התגובות יפורסמו לפי שיקול דעת העורך

חזרה למעלה

כתבות נוספות

נשרים הפוכים

(מאת חנה קורפל) אין תגובות 05/11/14, 16:04
תערוכתו של גאורג בזליץ במינכן

פרחים, חיות, עצים וערבסקות

(מאת חנה קורפל) 4 תגובות 23/09/14, 15:34
רוח צד", תערוכתה של מאשה זוסמן"

דימויי תנועה, התהוות והשתנות אין-סופיים

(מאת חנה קורפל) 6 תגובות 09/09/14, 22:30
רוחות" – תערוכתו החדשה של אלכס קרמר"

אודותינו | **תנאי שימוש** | יצירת קשר | פרסמו אצלנו | המערכת | כתבים אורחים

© כל הזכויות שמורות ל-קורפל ניהול ושירותים בע"מ